

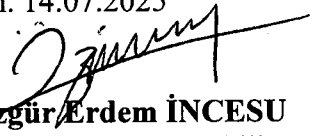
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **16 Temmuz 2025**
Sayı : **12766**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30991

Aşağıda belirtilen sorularımın, **Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 14.07.2025

Özgür Erdem İNCESU
Ardahan Milletvekili

Ardahan ili, Türkiye'nin önemli mera hayvancılığı merkezlerinden biri olmasına rağmen, 2024 yılı itibarıyla hayvancılıkta ciddi yapısal sorunlarla karşı karşıyadır. Tarım ve Orman Bakanlığı ile meslek kuruluşlarının saha verilerine göre:

- Ardahan'da buzağı ölüm oranı %24'tür. Bu oran, Türkiye ortalamasının (%12) iki katından fazladır.
- Kısırlık oranı %48'e çıkmış, doğurganlık çağındaki dişi hayvanların yarıya yakını gebelik sağlayamaz hale gelmiştir.
- Bu durumun yarattığı doğrudan ve dolaylı ekonomik kaybın yıllık karşılığı yaklaşık 7 milyar TL olarak hesaplanmaktadır.

Ardahan'da yalnızca 52 veteriner hekimin 350 bin büyükbaş hayvana hizmet vermeye çalışması, sağlık hizmetlerine erişimi ciddi şekilde sınırlamaktadır. Aşı, bakım, suni tohumlama ve beslenme gibi temel üretim alanlarında yaşanan sorunlar, bu olumsuz tabloyu derinleştirmektedir.

Hayvancılık desteklerinin yetersizliği ve kırsal altyapının zayıflığı da üreticilerin sürdürülebilir hayvancılık yapmalarını zorlaştırmaktadır. Bu tablo yalnızca Ardahan için değil, Doğu Anadolu Bölgesi'nin tamamı için ciddi bir hayvansal üretim sorunu oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2024 yılı itibarıyla Ardahan ilinde tespit edilen buzağı ölüm oranı nedir? Son 5 yılın karşılaştırmalı verileri nelerdir?
2. Aynı yıl içerisinde Ardahan'daki dişi hayvanlarda tespit edilen kısırlık oranı nedir? Bu oran Türkiye ortalamasıyla nasıl kıyaslanmaktadır?
3. Ardahan'da buzağı ölümlerine ve kısırlığa neden olan başlıca sağlık ve bakım sorunları nelerdir?
4. Bu sorunların çözümüne yönelik Bakanlığınızca yürütülen projeler veya uygulamaya konulan özel destek programları var mıdır?
5. Ardahan'da görev yapan veteriner hekim sayısı yeterli midir? Hayvan başına düşen veteriner oranı nedir? Bu oran Türkiye ortalamasının ne kadar altındadır?
6. 2024 yılı itibarıyla Ardahan'daki hayvancılık faaliyetlerine sağlanan toplam destek tutarı nedir? Bu desteklerin dağılımı nasıldır?
7. Ardahan'da üreticilere yönelik suni tohumlama, aşılama ve bakım hizmetlerinin geliştirilmesi için Bakanlığınızın yeni bir planlaması bulunmakta mıdır?
8. Bölgedeki hayvansal üretim kaybının ekonomik boyutu konusunda Bakanlığınızca yapılan bir hesaplama veya etki analizi çalışması var mıdır?
9. Ardahan ve çevre illerdeki hayvancılık faaliyetlerinin korunması ve geliştirilmesi adına Bakanlığınızın uzun vadeli bir strateji planı mevcut mudur?